

Συγκριτικό Εκκλησιαστικό Δίκαιο

Ενότητα 8η: Ρωσική, λιθουανική και βουλγαρική εθνική
νομοθεσία

Κυριάκος Κυριαζόπουλος

Τμήμα Νομικής Α.Π.Θ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ρωσική, λιθουανική και βουλγαρική εθνική νομοθεσία

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

1. Ρωσικός νόμος για την ελευθερία της συνείδησης και τα θρησκευτικά σωματεία (συνέχεια)
2. Λιθουανικός νόμος για τις θρησκευτικές κοινότητες και τις ενώσεις τους
3. Βουλγαρικός νόμος για τα θρησκευόμενα (μέρος Α')

Σκοποί ενότητας

- Ερμηνεία του ρωσικού νόμου για την ελευθερία της συνείδησης και τα θρησκευτικά σωματεία.
- Ερμηνεία του λιθουανικού νόμου για τις θρησκευτικές κοινότητες και τις ενώσεις τους.
- Ερμηνεία του βουλγαρικού νόμου για τα θρησκευόμενα (μέρος Α').

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**Ρωσικός νόμος για την ελευθερία της συνείδησης
και τα θρησκευτικά σωματεία (συνέχεια)**

Άρθρο 12 του ρωσικού νόμου

- **Απόρριψη αίτησης για αναγνώριση νομικής προσωπικότητας του θρησκευτικού Οργανισμού:** αναλύονται οι περιπτώσεις στις οποίες, σύμφωνα με τον νόμο, μπορεί να απορριφθεί η αίτηση.

Άρθρο 14 του ρωσικού νόμου

- **Αναστολή** δραστηριότητας του θρησκευτικού σωματείου, **λύση** θρησκευτικού Οργανισμού και **απαγόρευση δραστηριότητας** του θρησκευτικού σωματείου σε περιπτώσεις παραβίασης της νομοθεσίας.

Περιπτώσεις λύσης του θρησκευτικού Οργανισμού

1^η περίπτωση

- Με απόφαση των ιδρυτών ή του οργάνου που σύμφωνα με το καταστατικό ορίζεται ως αρμόδιο.

✓ **Αντικειμενική και εύλογη πρόβλεψη**

2^η περίπτωση

- Με δικαστική απόφαση, σε περιπτώσεις επανειλημμένων και συστηματικών παραβιάσεων των νόμων ή συστηματικής ανάπτυξης δραστηριοτήτων που έρχονται σε αντίθεση με τους σκοπούς της ίδρυσής του.

✓ **Αντικειμενική και εύλογη πρόβλεψη**

Λόγοι λύσης του θρησκευτικού Οργανισμού (1/2)

- **Άρθρο 14§2:** αναλύονται οι λόγοι λύσης του θρησκευτικού Οργανισμού, οι οποίοι συνολικά είναι **δέκα**.
- Από αυτούς τους λόγους, **οι οκτώ δεν είναι σύμφωνοι με τους διεθνείς κανόνες** για την ελευθερία εκδήλωσης της θρησκείας σε συνδυασμό με την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι για θρησκευτικούς σκοπούς.

Λόγοι λύσης του θρησκευτικού Οργανισμού (2/2)

- Μόνον οι δύο δικαιολογούνται και είναι σύμφωνοι με τις διεθνείς προδιαγραφές.
- Η παραβίαση των υπολοίπων συνίσταται στο ότι αποδίδουν στον θρησκευτικό οργανισμό **συνολικά** ενδεχόμενες παράνομες δραστηριότητες ιδρυτών ή μελών του, ενώ θα έπρεπε η δίωξη να είναι ατομική, ώστε να μην επωμίζεται το βάρος της παράβασης το θρησκευτικό νομικό πρόσωπο.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Λιθουανικός νόμος για τις θρησκευτικές κοινότητες και τις ενώσεις τους

Άρθρο 4 του λιθουανικού νόμου

- Ορίζονται και διακρίνονται μεταξύ τους οι τρεις έννοιες της θρησκευτικής **κοινότητας**, της θρησκευτικής **ένωσης** και του θρησκευτικού **κέντρου**.

Άρθρο 5 του λιθουανικού νόμου

- Το κράτος αναγνωρίζει ρητά **εννέα παραδοσιακές θρησκευτικές κοινότητες και ενώσεις.**
- Οι θρησκευτικές κοινότητες και οι ενώσεις θρησκευτικών κοινοτήτων διακρίνονται σε **παραδοσιακές και μη**, όπου παραδοσιακές είναι αυτές που αποτελούν τμήμα της ιστορικής, πνευματικής και κοινωνικής κληρονομιάς της Λιθουανίας.

Άρθρο 6 του λιθουανικού νόμου (1/2)

- **Άρθρο 6§1:** αναλύεται ο τρόπος και οι προϋποθέσεις κρατικής αναγνώρισης άλλων, πέραν των εννέα ρητά αναγνωριζόμενων στο άρθρο 5 θρησκευτικών ενώσεων ως παραδοσιακών.
- Αρμόδιο όργανο για την αναγνώριση είναι το **Κοινοβούλιο** της Λιθουανίας.

Άρθρο 6 του λιθουανικού νόμου (2/2)

- **Άρθρο 6§2:** οι θρησκευτικές ενώσεις μπορούν να ζητήσουν την αναγνώριση του άρθρου 6 μόνο αν περάσουν **25 χρόνια** από την απόκτηση νομικής προσωπικότητας. Εάν η αίτησή τους αυτή απορριφθεί από το Κοινοβούλιο, μπορούν να ξανακάνουν αίτηση **μετά την πάροδο δεκαετίας** από την ημέρα της τελευταίας απόρριψης.

Άρθρο 10 του λιθουανικού νόμου

- **Άρθρο 10§1:** Αναγνώριση νομικής προσωπικότητας των παραδοσιακών θρησκευτικών κοινοτήτων και ενώσεων.
- Προβλέπεται μια διαφορετική διαδικασία αναγνώρισης για τις **παραδοσιακές** θρησκευτικές κοινότητες και ενώσεις από τις άλλες, μη παραδοσιακές (γι' αυτές ορίζει το άρθρο 11).
- Αρμόδιο όργανο για την αναγνώριση είναι το **Υπουργείο Δικαιοσύνης**.

Άρθρο 11 του λιθουανικού νόμου (1/2)

- Αναγνώριση νομικής προσωπικότητας των **μη παραδοσιακών** θρησκευτικών κοινοτήτων και ενώσεων.
- Για την απόδοση νομικής προσωπικότητας σε μια θρησκευτική κοινότητα απαιτούνται **τουλάχιστον 15 ιδρυτικά μέλη** - φυσικά πρόσωπα (εύλογος και απόλυτα σύμφωνος με τα διεθνή standards ελάχιστος αριθμός μελών).

Άρθρο 11 του λιθουανικού νόμου (2/2)

- Για την απόδοση νομικής προσωπικότητας σε μια θρησκευτική ένωση απαιτούνται **τουλάχιστον 2 ιδρυτικά μέλη** - νομικά πρόσωπα (θρησκευτικές κοινότητες).
- **Άρθρο 11§3:** ρυθμίζεται η αναγνώριση νομικής προσωπικότητας των θρησκευτικών κοινοτήτων που αποτελούν μέλη θρησκευτικών ενώσεων - αναλύονται τα δεδομένα τα οποία πρέπει να περιλαμβάνονται στο καταστατικό.

Άρθρο 12 του λιθουανικού νόμου (1/2)

- Απόρριψη αίτησης για αναγνώριση νομικής προσωπικότητας των θρησκευτικών κοινοτήτων και θρησκευτικών ενώσεων.
- **Τρεις περιπτώσεις:**
  - ✓ το καταστατικό να μην έχει όλα τα δεδομένα που απαιτεί το άρθρο 11
  - ✓ η δραστηριότητα των κοινοτήτων ή ενώσεων να παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες ή τη δημόσια τάξη
  - ✓ να έχει ήδη κατοχυρωθεί καταστατικό άλλης θρησκευτικής κοινότητας ή ένωσης με την ίδια επωνυμία

Άρθρο 12 του λιθουανικού νόμου (2/2)

- Η πρώτη και η τρίτη προϋπόθεση είναι σύμφωνες με τα διεθνή standards για την ελευθερία εκδήλωσης της θρησκείας και την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι για θρησκευτικούς σκοπούς. Όμως η τρίτη προϋπόθεση είναι προβληματική, γιατί η απόρριψη της αίτησης γίνεται σε περίπτωση δραστηριότητας που αντίκειται στα ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες ή στη δημόσια τάξη, **πριν καν η κοινότητα ή ένωση ιδρυθεί ως νομικό πρόσωπο.**

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Βουλγαρικός νόμος για τα θρησκευόμενα (2002)

Άρθρο 10 του βουλγαρικού νόμου

- **Άρθρο 10§1:** εισάγεται μια διάκριση ανάμεσα στα θρησκευόμενα, από τη μία σε Ορθόδοξη Εκκλησία Βουλγαρίας - παραδοσιακό θρήσκευμα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας - και από την άλλη σε όλα τα υπόλοιπα θρησκευόμενα. Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Βουλγαρίας θεωρείται το παραδοσιακό θρήσκευμα διότι έχει παίξει έναν ιστορικό ρόλο στην κρατική υπόσταση της Βουλγαρίας κι έχει σημερινή σημασία στην πολιτική της ζωή.

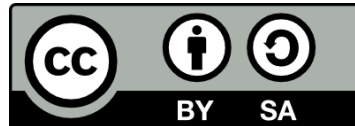
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Κυριάκος Κυριαζόπουλος «Συγκριτικό Εκκλησιαστικό Δίκαιο. Ενότητα 8^η: Ρωσική, λιθουανική και βουλγαρική εθνική νομοθεσία». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
http://opencourses.auth.gr/eclass_courses.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

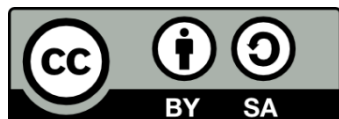

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Μαριάνθη-Ελένη
Διαμαντοπούλου

Θεσσαλονίκη, 19-04-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

